

Утвърдил:
Декан (проф. дпсн Соня Карабелова)
Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Философски

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	А	0	3	0	1	2	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Публична администрация, р.ф.о.

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	3	2	5
---	---	---	---

Право на ЕС

Преподавател: гл. ас. д-р Снежина Календжиева-Великова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	45
Обща аудиторна заетост		45
	Доклад/Презентация	30
	Курсов учебен проект	15
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	30
Обща извънаудиторна заетост		75
ОБЩА ЗАЕТОСТ		120
Кредити аудиторна заетост		1,5
Кредити извънаудиторна заетост		2,5
ОБЩО ЕКСТ		4

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Участие в тематични дискусии в часовете	20
2.	Анализ на казус / кратък писмен проект	20
3.	Изпит	60

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът „Право на ЕС“ предоставя основни знания за правния ред на Европейския съюз, неговите източници, принципи и механизми на прилагане. Акцентът е поставен върху практическото действие на правото на ЕС в националните правни системи и върху ролята на европейската регулация в съвременното публично управление.

В рамките на курса се разглеждат основните принципи на правото на ЕС, съдебната система на ЕС и практиката на Съда на Европейския съюз, защитата на основните права и функционирането на вътрешния пазар. Особено внимание се отделя на съвременните регулаторни политики на ЕС в областта на цифровото управление, защитата на личните данни, цифровите платформи, конкуренцията и регулацията на изкуствения интелект.

Курсът е насочен към изграждане на практически умения за работа с актове на ЕС, съдебна практика и европейски регулаторни механизми, както и към разбиране на взаимодействието между правото на ЕС, националната администрация и публичните политики.

Предварителни изисквания:

Препоръчителни са базови познания по въведение в правото и административно право.

Очаквани резултати:

В края на курса студентите се очаква да:

- познават основните източници и принципи на правото на ЕС;
- разбират механизмите за прилагане на правото на ЕС в националните правни системи;
- познават ролята на Съда на ЕС и значението на съдебната практика;
- могат да анализират основни регулаторни политики на ЕС в областта на цифровото управление, конкуренцията и защитата на данните;
- развият базови умения за работа с европейски правни актове, съдебна практика и регулаторни документи.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Правен ред на Европейския съюз. Особенности и развитие на правото на ЕС.	3
2	Източници на правото на ЕС. Регламенти, директиви, решения и soft law.	3
3	Принципи на правото на ЕС – примат, директен ефект, лоялно сътрудничество, пропорционалност и субсидиарност.	3
4.	Прилагане на правото на ЕС от националната администрация и съдилищата. Отговорност на държавата при нарушения на правото на ЕС.	3
5.	Съдебна система на ЕС. Преюдициално запитване и роля на практиката на Съда на ЕС.	3
6.	Основни права и европейско гражданство. Хартата на основните права на ЕС.	3
7	Вътрешен пазар на ЕС. Свободно движение на стоки, услуги, хора и капитали.	3
8	Конкурентно право и държавни помощи в ЕС. Регулация на цифровите пазари.	3
9.	Право на ЕС и публична администрация. Европейски административни стандарти и принципът на добра администрация.	3
10.	Защита на личните данни и цифрови права в ЕС. GDPR и правото на неприкосновеност.	3
11.	Регулация на цифровите платформи и онлайн средата в ЕС. Акт за цифровите услуги и Акт за цифровите пазари.	3
12.	Регулация на изкуствения интелект в ЕС. Акт за изкуствения интелект и приложение в публичния сектор.	3
13.	Цифрово управление, електронна администрация и отворени данни в ЕС.	3
14.	Върховенство на правото и механизми за защита на ценностите на ЕС.	3
15.	Актуални тенденции в правото на ЕС – цифрова трансформация, киберсигурност и регулаторни политики.	3

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Правен ред на Европейския съюз. Особенности и развитие на правото на ЕС.
2	Източници на правото на ЕС. Регламенти, директиви, решения и soft law.
3	Принципи на правото на ЕС – примат, директен ефект, лоялно сътрудничество, пропорционалност и субсидиарност.
4.	Прилагане на правото на ЕС от националната администрация и съдилищата. Отговорност на държавата при нарушения на правото на ЕС.
5.	Съдебна система на ЕС. Преюдициално запитване и роля на практиката на Съда на ЕС.
6.	Основни права и европейско гражданство. Хартата на основните права на ЕС.
7.	Вътрешен пазар на ЕС. Свободно движение на стоки, услуги, хора и капитали.
8.	Конкурентно право и държавни помощи в ЕС. Регулация на цифровите пазари.
9.	Право на ЕС и публична администрация. Европейски административни стандарти и принципът на добра администрация.
10.	Защита на личните данни и цифрови права в ЕС. GDPR и правото на неприкосновеност.
11.	Регулация на цифровите платформи и онлайн средата в ЕС. Акт за цифровите услуги и Акт за цифровите пазари.
12.	Регулация на изкуствения интелект в ЕС. Акт за изкуствения интелект и приложение в публичния сектор.
13.	Цифрово управление, електронна администрация и отворени данни в ЕС.
14.	Върховенство на правото и механизми за защита на ценностите на ЕС.
15.	Актуални тенденции в правото на ЕС – цифрова трансформация, киберсигурност и регулаторни политики.

Библиография

Основна:

1. Craig, Paul, and Gráinne de Búrca, *EU Law: Text, Cases, and Materials*, 8th edn, Text, Cases, and Materials (Oxford, 2024; online edn, Oxford Law Pro, 1 Aug. 2024), <https://doi.org/10.1093/he/9780198915522.001.0001>, accessed 6 June 2026.
2. Консолидирани версии на Договора за Европейския съюз (ДЕС) и Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Официален вестник на Европейския съюз, С 202, 7 юни 2016 г.
3. Харта на основните права на Европейския съюз. Официален вестник на Европейския съюз, С 326, 26 октомври 2012 г.
4. Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните).
5. Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и за изменение на регламенти (ЕО) № 300/2008, (ЕС) № 167/2013, (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1139 и (ЕС) 2019/2144 и директиви 2014/90/ЕС, (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за изкуствения интелект).
6. Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 година относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги).

7. Регламент (ЕС) 2022/1925 на Европейския парламент и на Съвета от 14 септември 2022 година за достъпни и справедливи пазари в цифровия сектор и за изменение на директиви (ЕС) 2019/1937 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за цифровите пазари).

Допълнителна:

1. Chalmers, Damian, and Anthony Arnall (eds), *The Oxford Handbook of European Union Law*, Oxford Handbooks (2015; online edn, Oxford Academic, 6 Jan. 2015), <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199672646.001.0001>, accessed 3 June 2026.
2. Jones, Erik, Anand Menon, and Stephen Weatherill (eds), *The Oxford Handbook of the European Union* (2012; online edn, Oxford Academic, 28 Jan. 2013), <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199546282.001.0001>, accessed 6 June 2026.
3. Годишни доклади на Европейската комисия относно върховенството на правото.
4. Регламент (ЕС) 2022/868 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 година относно европейска рамка за управление на данните и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1724 (Акт за управление на данните).
5. Регламент (ЕС) 2023/2854 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2023 година относно хармонизирани правила за справедлив достъп до данни и за тяхното използване и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/2394 и Директива (ЕС) 2020/1828 (Акт за данните).

Подбрани решения на Съда на Европейския съюз:

1. Case 26/62 *Van Gend en Loos v Nederlandse Administratie der Belastingen*
2. Case 6/64 *Costa v ENEL*
3. Case 106/77 *Simmenthal*
4. Joined Cases C-6/90 and C-9/90 *Francovich and Bonifaci*
5. Case 120/78 *Cassis de Dijon*
6. Case C-131/12 *Google Spain*
7. Case C-311/18 *Data Protection Commissioner v Facebook Ireland and Maximillian Schrems (Schrems II)*
8. Case T-201/04 *Microsoft v Commission*
9. Case T-612/17 *Google Shopping*
10. Case C-791/19 *Commission v Poland*
11. Case C-252/21 *Meta Platforms*
12. Case C-634/21 *SCHUFA Holding (Scoring)*
13. Case C-18/18 *Glawischnig-Piesczek v Facebook*
14. Case C-413/14 P *Intel*
15. Case C-673/16 *Coman*

Дата:

09.06.2026

Съставил:

гл. ас. д-р Снежина Календжиева-Великова